

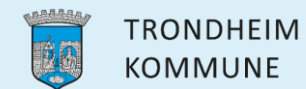


# Kompetanseløft innen sirkulærøkonomi

## Sluttrapport for fase 1

Kontakt:  
Torstein Langeland  
Bærekraftsansvarlig  
Næringsforeningen i Trondheimsregionen  
E: [torstein@nitr.no](mailto:torstein@nitr.no)  
T: +47 954 611 57

Prosjektet er finansiert av:

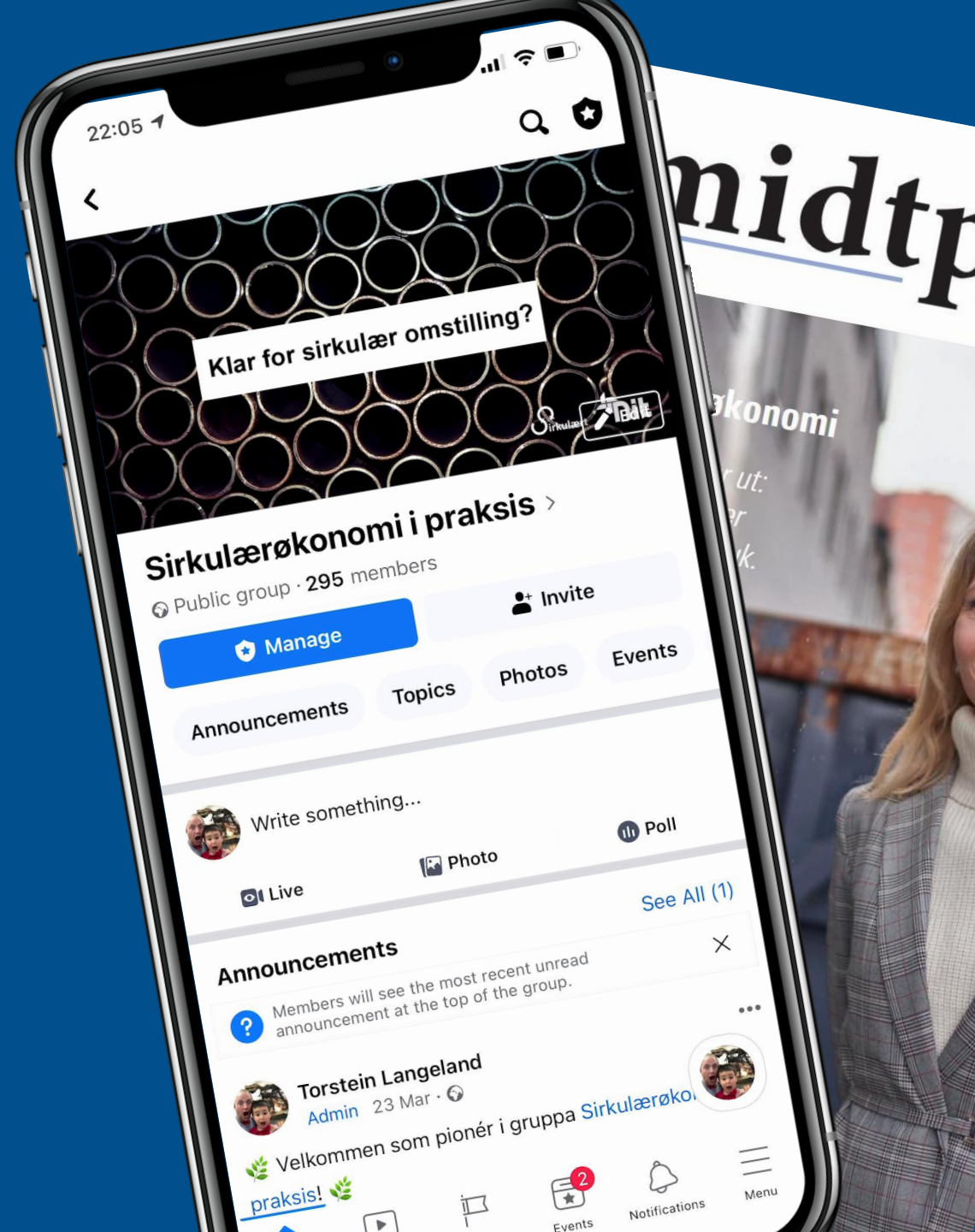


# Introduksjon

Prosjektet **Sirkulært fase 1** har vært et viktig arbeid for å akselerere modningen knyttet til sirkulærøkonomi hos næringslivet og Næringsforeningen i Trondheimsregionen (NiT).

Nå er NiT rigget til å være en pådriver for sirkulær omstilling i Trondheimsregionen og Trøndelag, og vi er allerede i gang med nye spin-out-prosjekter innen bygg og anlegg.

Første del av rapporten dekker måloppnåelse, NiTs betraktninger og neste steg, og deretter følger et vedlegg med mer informasjon om aktivitetene i prosjektet. Nyt!





# Måloppnåelse

## Delmål 1: Bygge kjennskap og kunnskap

- Vi har vært i kontakt med mer enn 65 aktører i prosjektet samt gjennomført 2 webinar, 1 seminar, 1 konferanse, 8 episoder med case-videoer og podcast, publisert 1 Midtpunkt sirkulærøkonomi-spesial, bygd opp en Facebook-gruppe med 80+ innlegg, og opprettet en informasjonsnettside.
- Allerede halvveis i 2021 var kjennskap til sirkulærøkonomi 78%, mot mål på 80%, og 48% har satt seg konkrete mål knyttet til sirkulærøkonomi, mot mål om at 50% skal ha basiskunnskap. Vi har mål om å gjennomføre en ny undersøkelse i 2022.



# Måloppnåelse

## Delmål 2: Mobilisering

- Vi har opprettet et nettverk for sirkulærøkonomi, for å koble sammen aktører på tvers av bransjer.
- Vi har jobbet mest med **bygg- og anleggsbransjen**, som allerede er i gang med et prosjekt for mer bærekraftige offentlige anskaffelser, slik at offentlig sektor i større grad skaper etterspørsel etter de sirkulære løsningene.
- Neste bransjer er handelsnæringen, industrien og havbruk. Handelsnæringen oppfattes som har lavest modenhet, men vi begynner å se endring og vil jobbe videre sammen med bl.a. Midtbyen Management for å akselerere modningen.



# Måloppnåelse

## Delmål 3: Prosjekter

- Prosjektet Bærekraftige anskaffelser for de vanlige byggeprosjektene kan sees på som et **spin-out-prosjekt fra Sirkulært**, med nedslagsfelt i hele Trøndelag. Her har næringsforeningen vært viktig for å komme i gang, men egne strukturer som en klynge kan være nødvendig for å skalere arbeidet.
- Nå som EU, stat, kommuner, fylker osv. må samarbeide tettere med næringslivet i omstillingen, og vi ser et stort potensiale for nye prosjekter. Flaskehalsen ligger i å ha **tilstrekkelige ressurser til prosjektutvikling**, som må adresseres for å øke hastigheten.

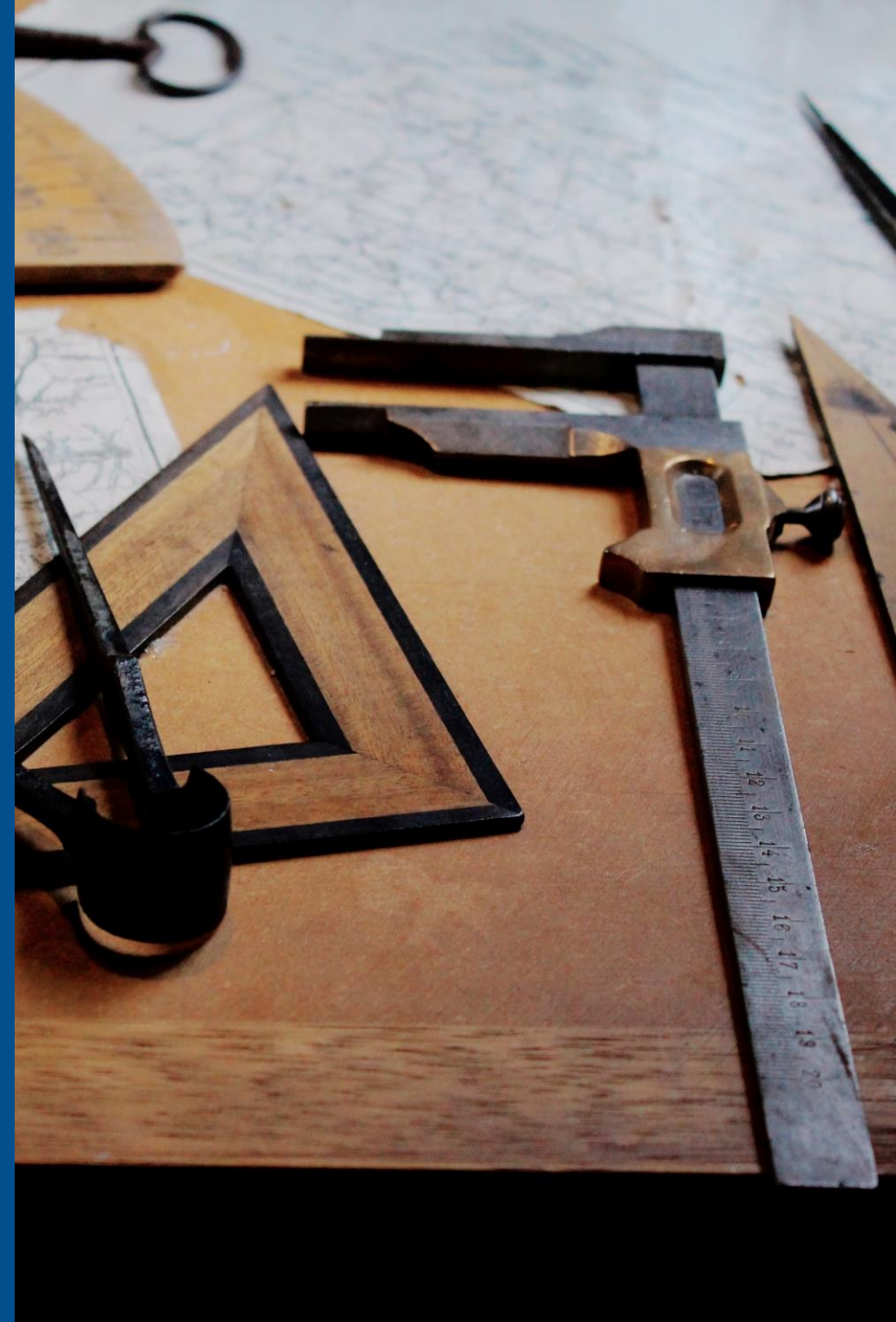


# Måloppnåelse

## Delmål 4: Effektrealisering

Økt verdiskaping som følge av overgangen til en sirkulær økonomi vil komme etter hardt arbeid over lengre tid, og følgende måleparametere bør vurderes målt:

- **Materialstrømmer:** Det mangler makrotall som måler materialstrømmer og sirkularitet i regionen. Dette må på plass for å kunne måle framgang.
- **Materialers CO2-utslipp:** Bedrifter rapporterer i økende grad både direkte og indirekte utslipp knyttet til deres produksjon. Her trengs også bedre makrotall på indirekte utslipp knyttet til materialer.
- **Verdiskaping målt mot sirkularitet:** Når vi lykkes med å skape en sirkulær økonomi så vil materialforbruk og avfallsnivå og CO2-utslipp gå ned, samtidig som verdiskapingen går opp.



# Betraktninger fra fase 1

Side 1

- Vi har opparbeidet kunnskap og et bedre datagrunnlag som hjelper oss å forstå næringslivets forhold til sirkulærøkonomi samt muligheter og utfordringer. Samtidig trengs mer og bedre data for å kunne måle framgang.
- Vi er fortsatt i tidlig fase av den sirkulære omstillingen, der innovatørene og pilotprosjektene leder vei, mens det ellers er et stort strekk i laget.
- Det er et stort informasjonsbehov, som vil bli enda større når resterende næringsliv modnes. Her trengs både basiskunnskap og mer spesialiserte tema fortløpende.
- Nettverk blir en kritisk suksessfaktor, og må stimuleres og satses på. Her må vi i større grad jobbe på tvers av bransjer, fagfelt, byer, regioner og land.

# Betraktninger fra fase 1

Side 2

- Det kreves større grep på rammevilkår, spesielt knyttet til skatter og avgifter, virkemidler, det regulatoriske og anskaffelser.
- Det er behov for et nytt tankesett for åpenhet, samarbeid og deling for å sikre tilstrekkelig fart på omstillingen. Dette gjelder ikke minst privat/offentlig samarbeid i forbindelse med anskaffelser og rammevilkår.
- Det er noen bransjer som krever ekstra fokus, herunder bl.a. bygg og anlegg, industri, varehandel og bioøkonomi.
- Næringsforeningenes rolle vil bli sentral for å bygge nettverk og samarbeid på tvers av bransjer og privat/offentlig sektor, på grunn av sammensetningen av nettverkene våre. Det nasjonale og internasjonale perspektivet blir også viktig, og bør påvirke hvordan vi videreutvikler våre nettverk.



# Neste steg

NiT er allerede i gang med det videre arbeidet knyttet til overgangen til en sirkulær økonomi. Her er noen av initiativene vi har satt i gang, har under utvikling eller ønsker å sette i gang.



## Prosjekt iverksatt

### Bærekraftige anskaffelser for de vanlige byggeprosjektene

Skal vi lykkes med sirkulær omstilling må vi ta tak i de mindre bygge-, drifts- og vedlikeholds-prosjektene, i tillegg til de store byggeprosjektene.

Vi vil skape et unikt samarbeid mellom offentlige innkjøpere og næringslivet for å sikre en trygg sirkulær transformasjon. Prosjektet er iverksatt.

[Les mer om prosjektet](#)



## Under utvikling

### Bransjefokus for Handelsnæringen

Seminaret *Sirkulærøkonomi i handelsnæringen* har trigget et samarbeid mellom NiT og Midtbyen Management for å ta tak i bærekraftsarbeidet i handelsnæringen.

Det planlegges en egen workshop for handelsnæringen i H2 2022, og vi ser positivt på at det kan komme nye initiativ ut av dette.



## Under utvikling

### Konferansen Sirkulært 2022/23

På konferansen Sirkulært 2021 møttes bl.a. Kleins og Via Sirkulærhandel, et møte som senere førte til pilot for kommisjonssalg av brukte klær hos Kleins-kjeden. Et godt eksempel på kobling av aktører som skaper nye løsninger.

Vi ønsker å skape flere slike møter gjennom å videreføre konferansen, enten i høsten 2022 eller våren 2023.

# Neste steg



Under utvikling

## Næringspolitisk arbeid for bedre rammevilkår og et mer sirkulært næringsliv

Kartleggingen av rammevilkår har synliggjort en rekke muligheter og hindre for sirkulær omstilling.

Vi jobber nå med å forankre hvordan NiT skal jobbe for å påvirke, og hvilken rolle vi skal ha på ulike tema.



Under utvikling

## Bærekraftsrapport for NiT

NiT må feie for egen dør, både for å gå foran som et godt eksempel, men også for å skape bedre forståelse for hva små og mellomstore bedrifter må gå gjennom når det gjelder rapportering. Derfor er målet å bli den første næringsforeningen med bærekraftsrapport.

NiT eier bl.a. eiendom og arrangerer mange seminarer og konferanser, så vil som andre ha helt konkrete ting å ta tak i fra et bærekrafts- og sirkulærøkonomi-perspektiv.



Ikke igangsatt

## Kartlegging av måleparametere

Som rapporten viser er det behov for bedre måleparametere på materialstrømmer, CO2-utslipp og verdiskaping, slik at vi bedre kan måle og sette inn de riktige tiltakene for å oppnå en reelt sirkulær økonomi.

NiT følger p.t. initiativ fra Trøndelag fylkeskommune og Trondheim kommune, med mål om å bidra der vi kan.

# Neste steg



Ikke igangsatt

## Klynge for en sirkulær byggenæring

Prosjektet for mer bærekraftige anskaffelser kan føre til stor aktivitet og flere delprosjekter, og vi må vurdere behovet for å bygge opp, eller koble oss på, en klynge (eller tilsvarende struktur) for å støtte opp under den raske utviklingen som ligger foran oss.



Ikke igangsatt

## Andre bransjeorienterte initiativ

Det er mye aktivitet knyttet til sirkulærøkonomi i både industrien, havbruk og andre bransjer.

Vi ser for oss aktivt arbeid i disse bransjene, og det er aktuelt både med egne initiativ og å støtte opp under andres aktiviteter.



Ikke igangsatt

## Videreføring av Facebook-gruppen *Sirkulærøkonomi i praksis*

Vi har i første fase av prosjektet vist at det er behov for en gruppe som Sirkulærøkonomi i praksis på Facebook. Det krever ressurser å opprettholde aktivitet, og vi må se på en bærekraftig finansieringsmodell som sikrer videre aktivitet og vekst for gruppa, som representerer en viktig ressurs i et voksende miljø.



# Neste steg



Ikke igangsatt

## Finansielle ressurser for prosjektutvikling

Vi har i prosjektet avdekket at manglende ressurser til prosjektutvikling er et hinder for å akselerere antall prosjekter som settes i gang.

Vi må se på en bærekraftig modell for finansiering av en eller flere slike ressurser, i NiT, Næringsalliansen i Trøndelag eller andre konstellasjoner.



Ikke igangsatt

## Generell kompetansebygging om sirkulærøkonomi

Det vil hele tiden være behov for en introduksjon til sirkulærøkonomi ettersom flere bedrifter modnes.

Utover Sirkulært-konferansen og NiTs andre initiativ ønsker vi å se på et kompetanseprogram som skal hjelpe bedrifter i gang med arbeidet. Sirkulærøkonomiskolen i Bergen er ett godt initiativ, og vi vet at FI/Thams Innovasjon jobber med noe lignende. Vi ønsker å se mer på dette i H2 2022.

# Vedlegg: Innsikt i prosjektets aktiviteter

# Informasjonskampanje og events



# Webinarer og seminarer



## Kick-off: Sirkulærøkonomi – Hva betyr det for din bedrift?

En introduksjon til sirkulærøkonomi og hvorfor det er viktig for Trøndelag og Trondheimsregionen. Gjennomført lineært med Teams-basert diskusjonsgruppe til slutt.

Antall påmeldte: 226, Antall visninger: 508

[Se webinaret her](#)



## Sirkulære forretningsmodeller

Våre [undersøkelser](#) og initiell dialog viste at forretningsmodeller var det mest interessante temaet. Det ble derfor et eget webinar.

Antall påmeldte: 196, Antall visninger: 356

[Se webinaret her](#)



## Sirkulærøkonomi i handelsnæringen

I dette seminaret testet vi modenheten i handelsnæringen, som eksempel på en av næringene som har størst behov for omstilling. Det er tydelig at næringen er i tidlig modningsfase

Fysisk oppmøte: 21 personer.

Antall visninger: [Publiseres digitalt i Q3 2022](#)

[Se seminaret her](#)

# Webserie: Trønderske pionerer innen sirkulærøkonomi

Vi har satt i gang en webserie der vi graver oss ned i forretningsmodellene og utfordringene til pionerene innen sirkulærøkonomi. Målet er kartlegging og samtidig formidling til inspirasjon for næringslivet som skal omstille seg. De samme opptakene sendes både som videointervjuer og podcast, slik at man enten kan se episodene på kontoret eller høre på dem i bilen eller på hytta.



# Produserte episoder

Trønderske pionerer innen sirkulær økonomi

Serien er også tilgjengelig på de mest populære podcast-plattformene.



**Prolog: Samarbeid, tiltak og utfordringer**

[Se episoden](#)



**Fuud, appen som skal redusere matsvinn**

[Se episoden](#)

**BIL 1 DIN**

**Det går likar med brukte bildeler**

[Se episoden](#)

**SANDVIK  
Coromant**

**Sirkulær design i industrien**

[Se episoden](#) (publiseres Q3-22)

**RenRøros**

**Et mer sirkulært landbruk**

[Se episoden](#)

**FRETEX**

**Brukte klær i «vanlige» butikker**

[Se episoden](#) (publiseres Q3-22)

**BARENTS**

**Turutstyr designet for sirkulær økonomi**

[Se episoden](#)

**EMC**  
eco materials collect

**Hvordan unngå å kaste kontormøbler ved flytting**

[Se episoden](#)  
(publiseres Q3-22)





# midtpunkt

NÆRINGSLIVSMAGASINET FOR TRONDHEIMSREGIONEN  
ÅRGANG 23 | NR. 2 - 2021

Tema:  
**Sirkulærøkonomi**

*Bruk-og-kast er ut:  
Kjente investorer  
satser på gjenbruk.*

22m<sup>3</sup>  
Slik  
griper  
trøndersk  
næringsliv  
mulighetene  
i den grønne  
omstillingen

**Hvordan lykkes med  
bærekraft som SMB?**



# Midtpunkt

## Spesialutgave på sirkulærøkonomi

Vi produserte en utgave av bladet Midtpunkt som fokuserte på å trekke fram sirkulærøkonomiske tema og suksesshistorier fra regionen.

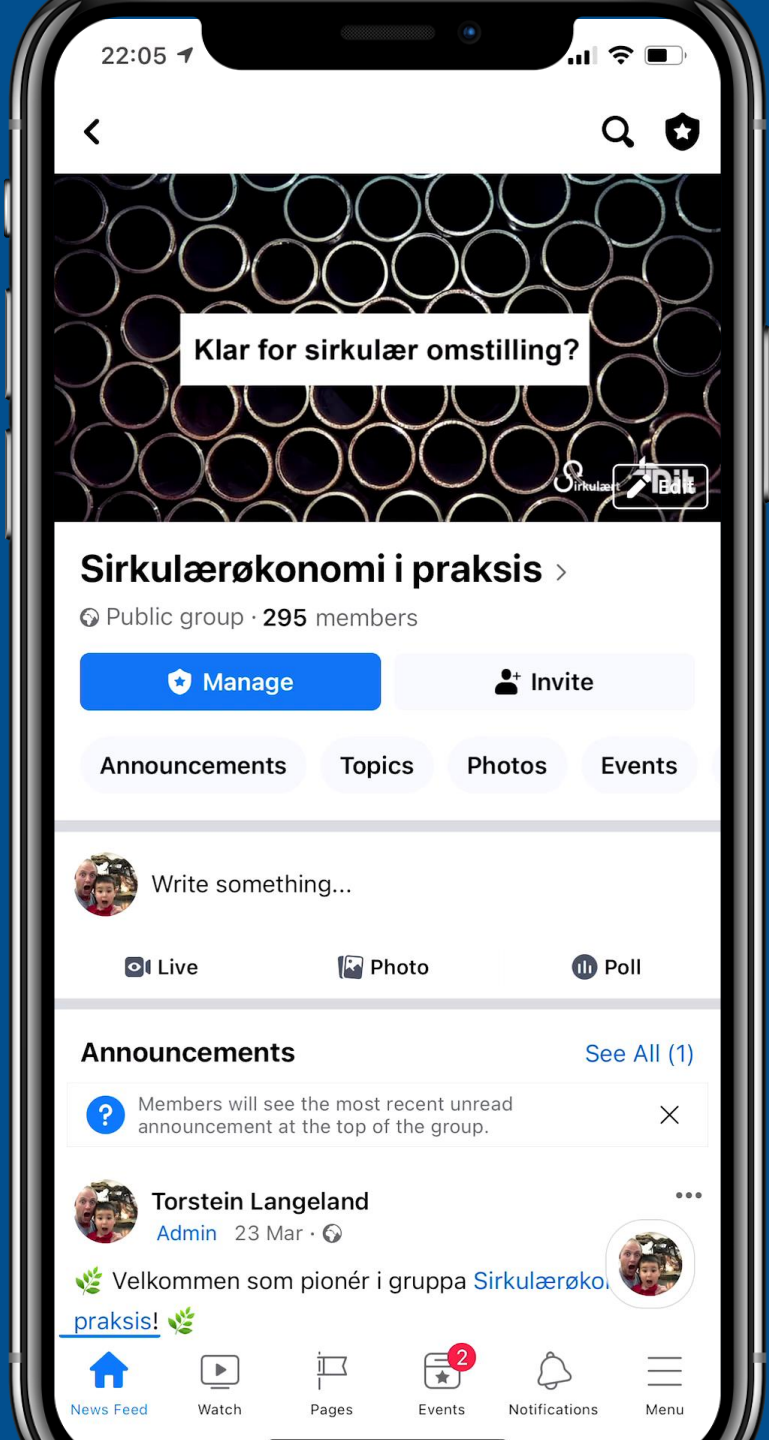
Fysisk distribusjon: 6.200

Antatt antall lesere av bladet: 12.000  
(basert på leserundersøkelsen)

Digitale lesere: 1.354 (per 30.11.21)  
(gjennomsnittlig lesetid: 7:19 min)

[Les Midtpunkt](#)





# Facebook-gruppe

Hensikten med Facebook-gruppen er å skape et miljø for næringsaktører som er interessert i, og ønsker å lære mer om sirkulærøkonomi. Målet er å skape en lav terskel for å be om hjelp og poste eget innhold, og vi er i startfasen på en langsiktig satsing som kan bli en viktig nasjonal ressurs som startet i Trøndelag.

**Nøkkelstatistikk (1.5.21 – 1.5.22):**  
438 medlemmer, 11.913 visninger, 80 innlegg, 218 kommentarer og 937 reaksjoner

[Gå til Facebook-gruppen](#)

# Hvordan vi bruker Facebook-gruppa

Formidling av kunnskap  
I dette eksempelet har vi laget en infografikk som kan bruke for å få oversikt over tiltak man kan sette i gang knyttet til sirkulærøkonomi.

Torstein Langeland asked a question · Admin · 18 November at 21:35 · 120 post reach

Jeg skal lage en oversikt over nettverk, klynger o.l. knyttet til sirkulærøkonomi, som bedrifter kan koble seg på. Gjerne både bransjeavhengig og -uavhengig. Kan dere hjelpe? 😊 Jeg begynner... 🙌

View insights · 14 answers

Like · Answer · Share

View 12 more answers · All answers

Cathrine Barth  
KRAFT innovasjonsarbeid fra Bodø, Marianne Bahr Simonsen Anita Skog  
Like · Reply · Share · 1 w

Øyvind Fjørtoft Admin  
Det er nylig begynt et forskningsprosjekt på en sirkulær gjenbruksplattform for skip, mellom Metizoft AS, Axbit og Brunvoll, med støttespillerne IKuben, NTNU og Green Yard Kleven. Les mer: <https://ikuben.no/aktuelt/verdens-frste-sirkulre-gjenbruksplatt...> See more

IKUBEN.NO  
Verdens første sirkulære gjenbruksplattform for skip - nytt FoU-...  
Like · Reply · Share · 1 w · Edited

Write a public comment...

Datainnsamling  
Etter hvert som gruppa vokser begynner vi å få en kritisk masse for å få gode innspill fra ulike fronter.

Sofie Bjørkøy asked a question · Admin · 11 November at 20:00 · 495 post reach

Kan dette være et nyttig verktøy for å prioritere tiltak for å bli mer sirkulær? 🌍🌍

Andre tips?  
<https://www.sirkulart.com/artikler/r-strategi>

**10 Viktige R-er**  
for et sirkulærøkonomisk kretsløp

- 1. Refuse**  
Avstå fra, avvise og forhindre unødvendige innkjøp. Spar ressurser der du kan.
- 2. Rethink**  
Tenk nytt for hvordan ressurser kan brukes. Hvordan kan de utnyttes bedre?
- 3. Reduce**  
Øk effektiviteten i ressursutnyttelsen og reduser mengden nye ressurser du trenger.
- 4. Re-use**  
Gjenbruk ressurser: fra andre eller internt.
- 5. Repair**  
Reparer det du har eller send det til reparasjon.
- 6. Refurbish**  
Puss opp / fresh opp det du har til dagens standard.
- 7. Remanufacture**  
Bruk delene av et avdanket produkt inn i nye produkter med samme funksjon.
- 8. Repurpose**  
Bruk et avdanket produkt eller deler av det i et nytt produkt med en ny funksjon.
- 9. Recycle**  
Materialgjenvinn så mye som mulig.
- 10. Recover**  
Sørg for å gjenvinne energi i de tilfellene avfall et ikke kan tas videre i kretsløpet.

Infografikk av Næringsforeningen i Trondheimregionen

View insights · 14 others · 1 share



# Hvordan medlemmene bruker gruppaa

Andrea Hegdahl Tiltnes shared a link.  
1 November at 22:34 · 🌐

Jeg vil gjerne reparere, kjøpe brukt og leie, men opplever at det er for komplisert og dyrt! 🌍

Jeg gjør det, men ikke så mye som jeg skulle ønske. Hvordan skal vi klare å gjøre det enklere og billigere å ta de beste valgene i hverdagen?



MIDTNORSKDEBATT.NO  
**Klimakrisen er her, men vi fortsetter å kjøpe billig ræl fra Kina**  
Ingen av oss kan redde verden alene. Men skal vi løse klimakrisa, kommer ...

View insights 127 post reach >

👍❤️ 15 2 answers

Like Answer Share

All answers ▾

Torstein Langeland Admin +1  
Godt innlegg Andrea! Spent på å se reaksjonene du får!  
Like · Reply · Share · 4 w 2

Andrea Hegdahl Tiltnes Author  
Torstein Langeland Takk! Jeg håper reaksjonen blir at vi får et aienbrukskjøpesenter i Trondheim sentrum! 🙏


## Bygge nettverk

Aktører bruker allerede gruppaa til å knytte nye relasjoner på tvers av regioner.

Media ber om innspill  
Enkelte journalister har begynt å bruke gruppen for å diskutere tematikken ifbm debatter i media.

Christina Pokriefke Ekeheien asked a question · 🌐  
1 November · 🌐

Vi i [Nasjonalparken Næringsshage](#) jobber med et forprosjekt innen ombruk av byggematerialer i Oppdal og Rennebu. I den forbindelse ønsker vi komme i kontakt med lignende initiativ i regionen. Vet du om noe spennende som er på gang? 🙏🏠 Ta gjerne kontakt!



View insights 133 post reach >

👍 You, Cathrine Barth, Ingveig Holand Wahl and 17 others 7 answers

Like Answer Share

View 5 more answers All answers ▾

Steffen Risstad Larssen  
Vi vil gjerne snakke med dere, vi:)  
Like · Reply · Share · 4 w 2

Christina Pokriefke Ekeheien replied · 1 reply

Marte Fordal Meland  
Ta gjerne kontakt med oss i Framtiden i våre hender, vi jobber med ombruk i Trøndelag. marte@framtiden.no 😊  
Like · Reply · Share · 3 w 1

# 10 Viktige R-er

for et sirkulærøkonomisk kretsløp

## 1. Refuse

Avstå fra, avvise og forhindre unødvendige innkjøp. Spar ressurser der du kan.

## 2. Rethink

Tenk nytt for hvordan ressurser kan brukes. Hvordan kan de utnyttes bedre?

## 3. Reduce

Øk effektiviteten i ressursuttøttelsen og reduser mengden nye ressurser du trenger.

## 4. Re-use

Gjenbruk ressurser, fra andre eller internt.

## 5. Repair

Reparer det du har eller send det til reparasjon.

## 6. Refurbish

Puss opp / fresh opp det du har til dagens standard.

## 9. Recycle

Materialgjenvinn så mye som mulig.

## 8. Repurpose

Bruk et avdanket produkt eller deler av det i et nytt produkt med en ny funksjon.

## 7. Remanufacture

Bruk delene av et avdanket produkt inn i nye produkter med samme funksjon.

Infografikk av Næringsforeningen i Trondheimsregionen

# DE 4 VIKTIGSTE MOTIVASJONENE FOR Å BLI MER SIRKULÆRE I TRONDHEIMSREGIONEN

# DE 4 STØRSTE BARRIERENE FOR ØKT SIRKULARITET I TRONDHEIMSREGIONEN

# EU TAKSONOMIEN KORT FORKLART

- EU Taksonomien definerer om en aktivitet er bærekraftig
- Aktiviteten klassifiseres som bærekraftig om den oppfyller følgende tre trinn:



# Infografikk

Vi har brukt grafikk og forklaringsvideoer for å forenkle budskapet og starte diskusjoner knyttet til sirkulærøkonomi. Hovedplattformene er Facebook-gruppen og prosjektnettsiden.

# 80 prosent av et produkts miljøbelastning avgjøres i designfasen?



Hentet fra Skiftnotat Bygg og eiendom, Statsbygg

Infografikk av Næringsforeningen i Trondheimsregionen



Innhold fra Miljødirektoratet.no

Infografikk av Næringsforeningen i Trondheimsregionen



0:03 / 1:26

Bildet hentet fra Næringsforeningen i Trondheimsregionen



## R- Strategi for sirkulær økonomi

I omstillingen til en sirkulær økonomi kreves og en viktig omstilling i våre handlingsmønstre. Hvordan skal vi bli sirkulære om vi ikke tenker sirkulært? Et verktøy for å tenke mer sirkulært er en strategi der vi bruker de 10 R-ene når vi skal ta beslutninger.



R- strategien representerer 10 ulike ord på R som kan være nyttige å huske i situasjoner der vi skal kjøpe noe nytt, kaste noe gammelt, pusse opp kontoret eller andre beslutningssituasjoner. Om man har som ønske å ta grønnere valg, kan dermed disse R-ene være et enkelt og fint tanke-verktøy. Merk at man ofte er innom bare en eller noen få av R-ene, du skal ikke nødvendigvis gjennom alle ti hver gang.

**10 Viktige R-er**  
for et sirkulærøkonomisk kretslop

1. Refuse

# Artikler

Vi har skrevet et antall artikler, med hovedoppgave å støtte opp under annet innhold som webinar, podcast og infografikk fra Facebook-gruppen.

[Se artiklene](#)

# Sirkulær økonomi

En ny industriell og kommersiell æra for næringslivet i Trondheimsregionen

Om prosjektet

Gå til Facebook gruppen!

## AKTUELT



### Se webinaret: Sirkulære forretnings- modeller

I det andre webinarer om sirkulærøkonomi skal vi grave dypere inn i sirkulære forretningsmodeller. Hva er forskjellen på en vanlig og en sirkulær forretningsmodell? Hvem har lyktes, og hvordan? Hva er utfordringene, og går det an å bli helt sirkulær?



### Se video: Kick-off: Sirkulærøkonomi - Hva betyr det for din bedrift?

Se videoen fra kick-off til Sirkulært-prosjektet, hvor vi ser på hvordan sirkulærøkonomien påvirker Trondheimsregionen og Trøndelag fram mot 2030. Du møter Tore O. Sandvik, Berit Rian, Cathrine Barth m.fl.



### Engasjer deg i sirkulærøkonomi på Facebook

Vi har dårlig tid dersom Norge skal kutte klimagassutslippene med 50% innen 2030, så nå må vi få opp tempo. Bli med på dugnaden på den nye Facebook-gruppen "Sirkulærøkonomi i praksis"!

Les saken

Made in Webflow

# Prosjektnettside

[www.sirkulart.com](http://www.sirkulart.com)

Vi opprettet en prosjektnettside hvor man kan gå for å konsumere innhold og få innsikt i arbeidet vårt.



## Konferansen: **Sirkulært 2021 – Sirkulærøkonomi i praksis**

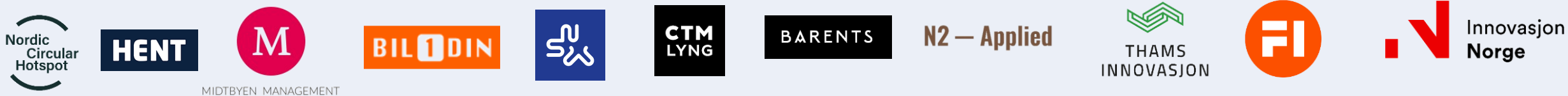
Gjennomført på Scandic Nidelven 22. november 2022, med 99 påmeldte. Konferansen tok tak i hovedutfordringene fra Bærekraftsundersøkelsen 2021; tilbud/etterspørsel, måling, rammevilkår og hvordan praktisk komme i gang.

[Se invitasjon og program](#)

# Rigging og kartlegging

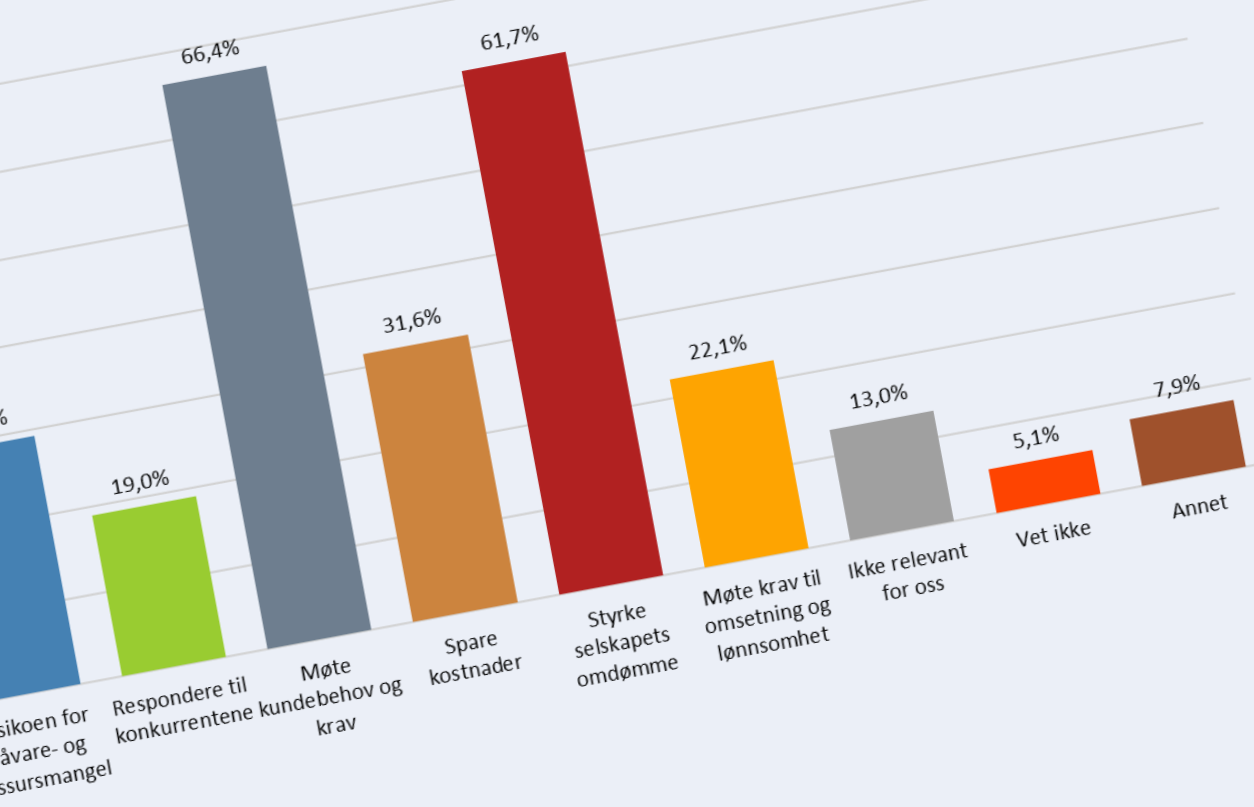


# Vi har samlet perspektiv fra mer enn 65 aktører gjennom møter og innhold





De motivasjonene for å introdusere en sirkulærøkonomisk  
økonomi? (FLERE SVAR MULIG)



## Bærekraftsundersøkelsen 2021

Gjennomført sommeren 2021 i samarbeid med PwC og flere andre regioner. Antall besvarelser: 255

Vi integrerte en undersøkelse om sirkulærøkonomi i samme prosjekt for å få skalafordeler og kunne kryssanalysere dataene.

[Last ned resultatene fra undersøkelsen](#)

## Nøkkeltall bedrifiers forhold til sirkulærøkonomi

**78%** har kjennskap til begrepet sirkulærøkonomi

**48%** Har satt konkrete mål for å tilpasse seg til den sirkulære økonomien

**61%** Mener sirkulærøkonomi er viktig for virksomheten

**54%** Har satt i gang aktiviteter knyttet til sirkulærøkonomi

**49%** Mener sirkulærøkonomi er forankret som viktig i ledelsen

**34%** Har forretningsmodell tilpasset sirkulære verdikjeder

*Fra Bærekraftsundersøkelsen 2021 for Trondheimsregionen. Tallene gjelder de som har svart 4-6 på en skala fra 1-6, hvor 1 er «i liten grad» og 6 er «i svært stor grad».*



# Motivasjon, tiltak og utfordringer knyttet til sirkulær omstilling

## Motivasjon

## Mulige tiltak

## Utfordringer

1

Kundebehov  
og krav

1

Bruk av gjenvunnet  
materiale

1

Manglende  
etterspørsel

2

Styrke omdømme

2

Bruk av fornybar  
energi

2

Mangel på tid og  
interne ressurser

3

Spare kostnader

3

Ressurseffektivitet og  
digital teknologi

3

Mangel på kunnskap

4

Råvare- og  
ressursmangel

4

Samarbeid utenfor  
egen bransje

4

Rammevilkår  
og regulering

5

Krav til omsetning  
og lønnsomhet

5

Tjenester for økt  
levetid på produkter

5

Manglende offentlige  
insentiver

6

Respondere til  
konkurrentene

6

Nye innovative  
produkter

6

Ikke dokumentert  
lønnsomhet

# Rammebetingelser

Vi har gjennom egne undersøkelser, aktørmøter, podcasts og events kartlagt hva det er viktig å jobbe med knyttet til rammebetingelser, for å sikre en mer smidig, lønnsom og rask omstilling. Dette påvirker i stor grad det videre arbeidet for NiT.

## Hovedmomenter:

**Kompetanse om nasjonale og internasjonale vilkår**

**Anskaffelser som verktøy for omstilling**

**Sirkulære insentivordninger**

**Samarbeid for å sikre trygg omstilling**

**Modernisering av skatte- og avgiftssystemet**

# Kompetanse om nasjonale og internasjonale vilkår

Våre undersøkelser gir helt klare signal om at kunnskapsnivået for rammevilkår er lavt. Samtidig er det en tydelig tendens at høyere kjennskap bidrar til bedre forankring.

Dette bygger opp under konklusjonen at **det trengs mer grunnleggende kompetanse om sirkulærøkonomi og rammevilkår**, slik at flere bedrifter tar dette videre inn i sin ledelse og strategier.

**15%**

har god kontroll på hva **EU-taksonomien** er og hva den innebærer. 53% har hørt om den, men har ikke oversikt.

**61%**

av bedrifter med høy kjennskap til sirkulærøkonomi, har også forankret det i ledelsen. Tilsvarende tall er 21% for de med lav kjennskap.

**36%**

av bedrifter som rapporterer på bærekraft, bruker ikke en eksisterende standard.



# Sirkulære insentivordninger

Det er flere aktører som satser innen reparasjon og redesign, noe som krever betydelige investeringer. Til tross for at disse aktørene vil skape et «nytt» marked, så finnes i stor grad teknologien fra før. Derfor er innovasjonsgraden for lav til å f.eks. få tilskudd fra Innovasjon Norge. Reparasjon er tross alt et veldig gammelt yrke, men som nå kan få en ny vår med nye investeringer.

Dette er en klar trigger for å **undersøke hvordan virkemiddelsystemet kan bedre tilrettelegges for å fremme sirkulær omstilling.**





# Modernisering av skatte- og avgiftssystemet

Vi observerer en økende interesse for å bruke MVA-fritak som et insentiv for å øke reparasjon og bruktsalg. De vi har snakket med snakker også om forskjellsbehandling mellom produkter. Mens biler kan selges MVA-fritt så må man betale MVA på brukte klær.

Det kommer også signaler om store mengder byråkrati når det kommer til håndtering av reparasjon i forbindelse med eksport.

**Skatte- og avgiftssystemet er et naturlig startpunkt hva gjelder vårt næringspolitiske arbeid.**



# Anskaffelser som verktøy for omstilling

Tilbud- og etterspørselsdrevet innovasjon har kommet fram som et viktig tiltak, hvor manglende etterspørsel for sirkulære løsningen sees på som den største utfordringen for sirkulær omstilling.

Offentlig sektor anskaffer for 600 mrd årlig. Dette gjelder flere bransjer, og vi har begynt med bygg- og anleggsnæringene. Koblingen mellom innovasjon og offentlige anskaffelser tydelig. **En rask og trygg omstilling krever enda bedre dialog mellom innkjøper og leverandør, som er noe en næringsforening er godt posisjonert til å ta tak i.**





# Samarbeid for å sikre trygg omstilling

En god del rammevilkår besluttes nasjonalt eller internasjonalt.

Gjennomslag på nasjonalt nivå, som er det mest aktuelle, krever **tverrgeografisk samarbeid mellom næringsforeninger, andre interesseorganisasjoner, privat sektor samt offentlig sektor** hvor relevant.



# Sirkulært-nettverket

Etablert for å gi innspill til NiTs arbeid med sirkulærøkonomi, bidra i arbeids- og styringsgrupper, og skape koblinger på tvers av bransjer. Vi har så langt hatt kick-off for nettverket samt en arbeidsgruppe for konferansen Sirkulært 2021.

## Medlemmer:

Lasse Renå - Danske Bank

Lillian Strand – Trøndelag FK

Katja Samara – Loopfront

John Kåre Solem – Thamsklyngen

Marte Fordal Meland – Framtiden i våre hender

Kristian Mjøen Bærekraftssenteret

Chin-Yu Lee – Trondheim kommune

Knut Amund Skatvedt – Treteknisk

Mats Lorentsen – Azets Insights

Helene Øyangen Lindeberg – SINTEF

Lena Sagen – HR Prosjekt





# Kompetanseløft innen sirkulærøkonomi

## Fase 1